

OPONENTSKÝ POSUDEK MAGISTERSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: **Bc. JANA DVOŘÁKOVÁ**

Téma písemné práce: **POTŘEBNOST SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO LIDI PROPUŠTĚNÉ Z VÝKONU TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA ZNOJEMSKU**

Hodnocení formální stránky práce

Práce dle mého soudu až na drobnosti splňuje formální kritéria stanovená na magisterskou práci a obsahuje téměř všechny potřebné náležitosti. Oceňuji jasnou strukturu, přehledný obsah a obecně pečlivé zpracování. Poněkud rušivě působí některé drobné překlepy, obrácený slovosled ve větě či chybějící označení tabulky (č. 13), což lze do jisté míry přičíst "tvořivosti" textového editoru, nicméně i tomu šlo předejít.

Seznam domácích použité literatury je dostatečný a obsahuje vedle odborných publikací i celou řadu metodik, studií, zpráv apod. Ze zahraničních zdrojů autorka použila dvě publikace, přičemž jedna se svým zaměřením vztahuje k odbornému tématu. Zcela chybí snadno dostupné internetové zdroje ze zahraničí.

Práce obsahuje odkazy na použitou literaturu a odlišuje citace z odborných publikací od ostatního textu. Práci však schází poznámkový aparát.

Hodnocení obsahové stránky

Úvod jasně vymezuje látku magisterské práce, použité metody a stanovené cíle. Práci s největší pravděpodobností co do kvality a zvládnutí tématu prospělo, že autorka do jisté míry ubrala ze svých původních cílů, především v praktické části práce, byť by výzkum ve věznicích jistě přinesl zajímavé srovnání. Lze však souhlasit s argumentem, že by to výrazně zvýšilo časovou náročnost zpracovávaného výzkumu a jeho následnou interpretaci.

Autorka si vybrala poměrně obtížné téma postpenitenciární péče a lze říci, že se jí podařilo v teoretické části obecně formulovat základní problémové oblasti tématu. Zajímavý je historický exkurz vztahující se k péči o propuštěné ze zahraničí. Dochází také správně k závěru, že kontinuální forma práce je cíl, ke kterému instituce zabývající se touto problematikou doma i v zahraničí směřují. Zkoumat péči o propuštěné lze tedy pouze v kontextu celkové práce s pachateli, která začíná (nejpozději) ihned po spáchání protiprávního činu. Autorka také hovoří o nezbytnosti pracovat s klienty během výkonu trestu odnětí svobody a v této souvislosti se odvázně a s pokorou pouští do mírné a zcela jistě oprávněné kritiky současného vězeňství. Oceňuji také vyvažování informací – Zpráva ČHV přináší „jiný“ pohled na vězeňství a další instituce poskytující tento druh služeb a nelze vycházet pouze z oficiálních materiálů předkládaných veřejnosti státními organizacemi. Kritika formalismu je tedy zcela na místě.

Kladně hodnotím rovněž důraz na spolupráci mezi zainteresovanými subjekty poskytujícími služby pro podmíněně propuštěné. To je zřejmě klíčový předpoklad pro zlepšení současného stavu. Toho si je autorka práce velmi dobře vědoma, o čemž svědčí časté připomínání tohoto tématu.

Teoretická část obsahuje i důležité téma přípravy na propuštění klienta z výkonu trestu odnětí svobody. V této souvislosti mi v práci ovšem chybí alespoň částečně hlubší analýza vězeňského systému. Jak působí vězeňský systém na pachatele, co je na něm destruktivní, co může naopak pomoci, jaké má vězeňská služba nástroje k řešení tohoto problému apod. S popsáním role sociální pracovnice ve věznici si nelze v kontextu tématu práce vystačit už proto, že to není pouze sociální pracovník, kdo s klientem individuálně pracuje.

Teoretická část práce zmiňuje i nové programy pro podmíněně propuštěné, zejména projekt Šance, Mentoring, Začni jinak apod. Jedná se o velmi zajímavé projekty a je dobře, že si jich magisterská práce všímá.

V závěru teoretické části autorka předložila velmi zevrubný popis současného stavu postpenitenciární péče na Znojemsku. Rovněž tato část je zpracována velmi přehledně a poskytuje čtenáři přehledný vhled do institucí zabývajících se touto tematikou s poměrně podrobným popisem těch, které pracují přímo s klienty propuštěnými z výkonu trestu odnětí svobody.

V teoretické části práce mi schází srovnání se zahraničím, případně zdroje o tom, co funguje jinde. Jakými cestami prošly země na západ od nás, co je jejich „standardem“ pro práci s podmíněně propuštěnými, případně jaké klíčové problémy řeší, z jakých chyb se můžeme poučit apod. Nechybí naopak kritická reflexe zjištěných informací. Autorka se snaží vyvažovat a nebojí se do jisté míry zpochybnit získané informace, případně nabídnout na věc jiný pohled.

Praktická část nejprve uvádí čtenáře do zkoumané problematiky a uvádí pracovní hypotézy. V odůvodnění použité metody se autorka pouští do obhajoby vlastního postupu a zvolené metody zkoumání, cituje různé zdroje, což jistě není na závadu. Nelze nic namítat ani proti využití kvalitativnímu výzkumu formou rozhovorů. Je ovšem otázkou, zda je možné výsledky pěti rozhovorů (navíc tři z pěti dotazovaných jsou členy jedné organizace a ne všichni pracují s podmíněně propuštěnými), označit za výzkum v pravém slova smyslu. Praktická část rovněž nenabízí dostatečnou interpretaci těchto rozhovorů, není ani zcela zřejmé, co z nic vyplývá. V každém případě by si tato část zasloužila více prostoru.

Kvantitativní výzkum pracuje se vzorkem 25 podmíněně propuštěných, což není vysoké číslo, jak sama autorka v závěru reflektuje, nicméně je to zřejmě v daných podmínkách maximum možného. Tato část praktické práce je velmi dobře zpracovaná. Samotný dotazník se také autorce povedl. Přehlednosti pomáhají srozumitelné tabulky, které se vztahují ke každému tématu v dotazníku.

Práci by prospěla hlubší interpretace výsledků dotazníkového šetření. Např. proč podmíněně propuštění vnímají jako jeden z největších problémů kontakt s úřady, případně obecně – proč většina z nich uvádí, že vlastně o sociální služby příliš nestojí?

Autorka na závěr shrnuje výsledky výzkumu a v diskusi reflektuje i slabší místa praktické části práce. Nejen z této kapitoly je zřejmé, že nad tématem samostatně uvažovala a dlouhodobě se mu věnovala.

Přes některé drobné formální i obsahové nedostatky je magisterské práce na velmi dobré úrovni. Autorka prokázala, že rozumí tématu, je schopna jisté kritické reflexe a to jak v teoretické, tak i praktické části práce.

Doplňující otázky k obhajobě:

1. Jaké služby se pro podmíněně propuštěné osvědčily v zahraničí? Zkuste porovnat s obdobnou lokalitou

2. Jak si vysvětlujete, že podmíněně propuštění nemají o některé služby zájem?
3. Co je důvodem jejich obavy z kontaktu s úřady?
4. Co je důvodem, že většina podmíněně propuštěných nemá práci? Jaké mohou být příčiny tohoto stavu?

Závěrečné hodnocení práce: Doporučuji / Nedoporučuji

Navrhovaný stupeň klasifikace: Velmi dobře

Navrhovaný počet kreditů: 22

-----
oponent Mgr. Martin Kracík